

Kontaktuppgifter:

E-post: malin.skog@pelagic.se

Telefon: 0731-508708

Datum: 2024-12-09

Mottagare: Svea Vind Offshore AB

Yttrande i avgränsningssamråd för Vindpark Gretas Klackar 2

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Bottenhavet, Bottenviken, Östersjön, Kattegatt, Skagerrak, Nordsjön och Atlanten. Vi har medlemmar med fartyg från 5 till över 60 meter som fiskar med pelagisk trål, not, krok och garn. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta samråd.

Svea Vind Offshore AB bjuder in till avgränsningssamråd enligt Miljöbalken för den planerade vindparken Gretas Klackar 2.

Synpunkter

SPF är positiva till hållbar energiproduktion, men inte till havsbaserad vindkraft när den placeras på våra fiskeplatser och där fisken reproducerar sig eller har en större del av sin livscykel. Pelagiskt fiske kan inte ske inom en vindkraftpark och vindkraften konkurrerar därför i många områden med fisket om ytan i havet, och kan ha en negativ inverkan på havsmiljön inklusive fiskbestånd. SPF anser att alltför mycket kunskap fortfarande saknas när det gäller vilken inverkan en etablering av vindkraftparker får på den marina miljön, i första hand olika fiskarter.

Beskrivning av yrkesfiske

Samrådet innehåller ingen beskrivning av fisket i området. I kommande MKB anser SPF att det är viktigt att ge en tydlig beskrivning av det fiske som sker i och i närheten av det planerade parkområdet. Beskrivningen bör baseras på AIS-data som visar fiskets

geografiska bedrivande, dvs hur eventuella tråldrag ligger i förhållande till parkområdet. Tidsspannet för analysen av fisket bör vara väl tilltaget (minst 15 år) då fisket kan vara mycket föränderligt över tid på grund av naturliga variationer i t.ex. väder, klimat och bestånd. Dessa förändringar kan också leda till förändringar i fiskemönster över tid. Vidare behöver en analys av fisket delas upp på olika typer av fisken (aktiva respektive passiva redskap, samt pelagiskt respektive demersalt fiske).

Beskrivning av påverkan på fiskbestånd och miljö

SPF:s medlemmar uttrycker en stark oro över hur befintliga vindkraftparker kan ha medfört beteendeförändringar hos fisken och påverkat dess reproduktion negativt. Sillpopulationen i västra Östersjön ("Rügensillen") har en historiskt dålig rekrytering och fiskarna frågar sig om detta är kopplat till vindkraftsetableringar på eller nära tidigare lekplatser bland annat i tysk och dansk zon. I södra Östersjön har våra medlemmar över tid som vindkraftparkerna blivit allt fler, noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats. På de platser där de tidigare bedrivit sitt fiske finns inte längre någon sill. Den har tagit andra vägar och uppehåller sig på djupare vatten än tidigare och det är svårare för våra fiskare att hitta den när de fiskar.

Vindkraftparker kan medföra bland annat ändrade strömmönster och omblandning, kroniska lågfrekventa undervattensljud, vibrationer och elektromagnetiska fält runt strömkablar och dessa faktorer kan i sin tur påverka fiskens beteenden och var den väljer att uppehålla sig. Vår huvudsakliga farhåga rör lågfrekventa ljud och vibrationer då både sill/strömning och skarpsill har god hörsel och det finns vissa studier som tyder på att pelagiska arter undviker vindkraftparker. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas eller kunskapen är begränsad till ett fåtal fiskarter. Utöver detta finns studier som visar att vindkraftparker kan ge en påverkan på strömmar, vattenomblandning, salthaltsskiktning och primärproduktion genom den turbulens som bildas runt fundamenten. Dessa faktorer kan i sin tur påverka olika fiskarter inklusive sill/strömning och skarpsill på olika sätt.

SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer och hur de kan påverka den marina faunan på alla nivåer såväl lokalt som mer regionalt utreds noggrant i kommande MKB. Vidare är det viktigt att utreda hur olika livsstadier av fisk kan påverkas då ägg och larver ofta är känsligare för störningar än vuxen fisk. Det är av yttersta vikt att ha i åtanke att olika fiskarter kan reagera olika och att en studie på t.ex. torsk eller ål inte kan översättas till att gälla för sill eller skarpsill, och det går aldrig att

generalisera några slutsatser till hur ”fisk” kommer att reagera. Varje fiskart har sin unika biologi och sina anpassningar till de lokala förhållandena och kommer reagera utifrån dessa.

SPF anser vidare att det är olämpligt att exploatera fiskens lekområden, då detta riskerar att påverka populationsutvecklingen negativt. SPF menar att det är ytterst riskabelt att exploatera strömmingens lekplatser då kunskapen om hur den reagerar på vindkraftparker under anläggning och drift är synnerligen dålig och det finns indikationer på negativ påverkan på strömmingens lek i södra östersjön som sammanfaller i tiden med etablering av vindkraft på grundområden där strömmingen reproducerat sig. I samrådsunderlaget framgår att bolaget anser det vara osannolikt att strömmingslek sker inom det planerade parkområdet. SPF anser att detta ändå bör undersökas då höstlekande strömming kan nyttja djupare lekplatser än den vårlekande.

Kumulativa effekter

SPF ser med oro på det stora antalet befintliga och planerade vindkraftsetableringar i södra Östersjön, Skagerrak och Kattegatt och den kumulativa inverkan dessa kan få på miljön och fiskbestånden. SPF kräver att det görs en samlad analys av etablerade och planerade vindkraftparkers kumulativa inverkan på ekosystemet och av framtida möjligheter till fiske i området innan beslut fattas om åtgärder och verksamhet som konkurrerar om utrymme. Det gäller i synnerhet för en verksamhet som är mer eller mindre permanent till sin natur så som en vindkraftpark.

Om ni har några frågor kopplat till vårt yttrande eller gällande det pelagiska fisket i övrigt, kontakta oss gärna!

Vänliga hälsningar,

Malin Skog

Swedish Pelagic Federation PO